

Nr 22.

Ankom till riksdagens kansli den 29 april 1932 kl. 1 e. m.

Konstitutionsutskottets utlåtande i anledning av väckt motion om rätt för medborgare i de andra skandinaviska länderna att söka och erhålla vetenskapliga befattningar vid våra högskolor i samma ordning som svenska medborgare.

I en inom första kammaren väckt, till konstitutionsutskottet hänvisad motion, nr 64, har herr *Holmgren* hemställt, »att riksdagen ville besluta i skrivelse till Kungl. Maj:t anhålla om utredning om i vilken utsträckning samma rätt, som svensk medborgare har att söka lärarebefattningar vid våra universitet och högskolor, kan medgivas norsk, dansk eller finsk undersåte, ävensom om förslag till ändringar i regeringsformen och övriga författningar, som därav för-
anledas».

Beträffande motiveringen får utskottet hänvisa till motionen.

Enligt § 28 regeringsformen äger Konungen i statsrådet utnämna och befordra infödda svenska män till alla de ämbeten och tjänster, vilka äro av beskaffenhet att, Konungen fullmakter därå utfärda. Med infödda svenska medborgare — varmed numera förstås sådana svenska medborgare, som förvärvat medborgarskapet genom födsel — äro efter en vid 1856—1858 års riksdag genomförd grundlagsändring även naturaliserade utlänningar jämställda, dock utan att kunna utnämnas till ledamöter av statsrådet (nuvarande § 33 regeringsformen). Från den nyss nämnda regeln i § 28 regeringsformen var — för ämbeten inom riket — ursprungligen endast stadgat undantag för militära ämbeten utom för kommandantskap i fästningar. Vid 1853—1854 års riksdag vidtogs emellertid en grundlagsändring, genom vilken Konungen förlänades behörighet att, efter vederbörandes hörande eller på deras framställning, till lärarbefattningar vid universiteten, de teologiska lärartjänsterna likväl undantagna, samt till lärare- och andra beställningar vid andra inrättningar för vetenskap, slöjd eller skön konst ävensom till läkarbefattningar kalla och befordra även utländska män av utmärkt förtjänst, vilka bekänna den rena evangeliska läran. Denna ännu gällande grundlagsbestämmelse antogs i syfte att bereda vårt land möjlighet att tillägna sig utmärkta förmågor från främmande länder för vetenskap, konst, högre tekniska inrättningar m. m. För Sveriges del

lägga sålunda redan nu gällande grundlagsbestämmelser icke något hinder i vägen för ett vidgat kulturutbyte på förevarande områden med de övriga nordiska folken utan öppna tvärtom möjlighet för Kungl. Maj:t att, på eget initiativ eller på framställning av vederbörande myndighet och efter beaktande av alla på frågan inverkan omständigheter, såväl från våra nordiska grannländer som från utomskandinaviska länder kalla verkligt framstående förmågor. Till fördel för den vetenskapliga odlingen i vårt land hava också utländska vetenskapsmän av utmärkt förtjänst vid flera tillfällen kallats. En grundlagsändring av i motionen angiven riktning finner utskottet därför obehövlig. Utskottet vill dessutom erinra om att en nära samverkan mellan universiteten i de nordiska länderna bland annat kan äga rum och i viss utsträckning också redan äger rum genom inbjudan till framstående vetenskapsmän vid universitet i ett av länderna att hålla en serie föreläsningar vid universitet i något av de andra länderna.

På grund av vad sålunda anförts får utskottet hemställa,

att förevarande motion icke måtte till någon riksdagens åtgärd föranleda.

Stockholm den 29 april 1932.

På konstitutionsutskottets vägnar:

AUG. SÄVSTRÖM.

Närvarande: Herrar *Sävström, K. J. Ekman, Thulin, David Bergström, greve Spens, G. W. Hansson, Vennerström, Valfrid Eriksson, Larsén, Ehrnberg, P. J. Gustafsson, Lindmark, Karlsson i Vadstena, Olsson i Mora, Fast, Petersson i Broaryd, Alströmer, Björck i Kristianstad, Brännberg och Sandwall.*

* Ej närvarande vid utlåtandets justering.

Reservation

av herrar *David Bergström* och *Olsson i Mora*, vilka i motionens syfte yrkat avlåtande av riksdagsskrivelse till Kungl. Maj:t i ämnet.

Stockholm 1932. Kungl. Boktryckeriet, P. A. Norstedt & Söner.